

Kaj počne čudovit metulj med zvezdami? Zdi se, kot da bi svetleči oblak plina - planetarna meglica NGC 2899 - s svojo simetrično strukturo, očarljivimi barvami in zapletenimi vzorci lebdel med zvezdami.

Ta meglica, ki jo najdemo v ozvezdju južnega neba Vela (Jadro), ima v bližini središča dvojni zvezdni sistem. Šele leta 2014 pa je astronomom uspelo zaznati ostanek zvezde, ki je najverjetneje ob zaključku svojega življenja odvrгла zunanje plinske plasti, ki potujejo skozi medzvezdno snov in zaradi katerih pride do simetrične strukture, ki jo opazimo na sliki. Tako simetrijo najdemo le v 10 do 20% vseh planetarnih meglic.

Ta meglica je oddaljena 3000 do 6500 svetlobnih let in se razteza za dve svetlobni leti od središča. Razgreti plin, ki ga opazimo v modri (kisik) in rdečkasti barvi (vodik), doseže temperature do 10000 stopinj.

Slika je del Esojevega programa **Vesoljski biseri** (ESO Cosmic Gems Programme). ESO vzdržuje znanstveni arhiv teleskopov Evropskega južnega observatorija. V arhivih je večina podatkov znanstvene narave, med njimi pa se občasno najde tudi marsikateri biser. Te posnetke zanimivih astronomskih objektov urad za komunikacijo obdela in ponudi javnosti.

Ogledate si jih lahko na strani [o.org/public/outreach/gems/](https://www.eso.org/public/outreach/gems/).

<https://www.eso.org/public/outreach/gems/>

Zgornjo sliko so astronomi posneli s spektrografom FORS na teleskopu Antu (v jeziku staroselcev Mapuče "Sonce"). Antu je eden izmed štirih 8,2 metra velikih oči Zelo velikega teleskopa v Čilu. Instrument FORS je med drugim opazoval svetlobo izvora, s katerega so zaznali gravitacijske valove, opazoval prvi medzvezdni asteroid in raziskal nastanek zapletenih planetarnih meglic.

Zakaj takim meglicam pravimo planetarne? Pravzaprav so ime dobile po svojem izgledu;

prvim astronomom, ki so jih opazovali, so zgledale kot planeti. V resnici pa so za meglice odgovorne zvezde mase do šestkrat Sončeve, ki so zaključile svoje življenje. Takrat se je njihova sredica sesedla, zunanje plasti zvezde pa je odpihnilo v okolišnji prostor in se v njem še danes širijo. Ultravijolična svetloba iz ostanka zvezde segreva plin, le-ta pa še tisoč let sveti, dokler se dokončno ne razprši v vesolju. Planetarne meglice so med krajšimi vesoljskimi pojavi, vsaj na astronomsko pomenljivih časovnih skalah.

[Dunja Fabjan](#)

Vir: ESO (<https://www.eso.org/public/news/eso2012/>), članek [Drew et al. \(2014\)](#)